

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 8 päivänä maaliskuuta 2023

309/2023

Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 36 §:n 5 momentin ja 37 §:n 5 momentin nojalla:

1 §

Hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen laatiminen ja toimeenpano

Sen lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021), jäljempänä *järjestämislaki*, ja tässä asetuksessa säädetään hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta, yhteistyösopimusta laadittaessa on otettava huomioon, mitä siitä säädetään:

- 1) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
 - 2) sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (615/2021);
 - 3) sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetussa laissa (616/2021).
- Tarvetta muuttaa yhteistyösopimusta on arvioitava ainakin, jos sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteita muutetaan.

Hyväksytty yhteistyösopimus on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle kuukauden kuluessa sen voimaantulosta.

2 §

Harvoin tarvittava tai erityisen vaativa sosiaali- ja terveydenhuolto

Järjestämislain 36 §:n 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja harvoin tarvittavia tai erityisen vaativia sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä ja palveluja, joista yhteistyösopimuksessa on sovittava, ovat ainakin:

- 1) vaativimpaan lastensuojeluun ja muihin lasten, nuorten tai perheiden vaativimpiin palveluihin sisältyvän tarkoituksenmukaisen sosiaalihuollon varmistaminen;
- 2) vaativimmat moniammatillista osaamista ja yhteistyötä edellyttävät vammaispalvelut;
- 3) mielenterveyslain (1116/1990) 19 §:ssä tarkoitettu rikoksesta syytetyn ja 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu rangaistukseen tuomitsematta jätetyn kehitysvammaisen henkilön erityishuolto hänen tahdostaan riippumatta;
- 4) erityisen vaativien asumispalvelujen edellyttämän asiantuntijatuen ja osaamisen varmistaminen.

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävä hyvinvointialue vastaa yhteistyösopimuksen valmistelun ja toimeenpanon koordinaatiosta 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa.

3 §

Koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yhteensovittaminen

Sen lisäksi, mitä järjestämislain 36 §:n 3 momentin 7 kohdassa säädetään, yhteistyösopimuksessa on osana mainitussa kohdassa tarkoitettua strategista suunnitelmaa ja sen toteuttamista sovitettava:

1) yhteistyöalueen hyvinvointialueiden koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan ja sen toteuttamisrakenteita koskevien tavoitteiden yhteensovittamisesta, yhteistyöstä ja työnjaosta toiminnan sisällössä ja sen toteuttamisrakenteissa sekä toiminnan yhteensovittamisesta koko yhteistyöaluetta tukevaksi kokonaisuudeksi ottaen huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet;

2) yhteistyöalueella toimivien sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetussa laissa (1230/2001) tarkoitettujen sosiaalialan osaamiskeskusten toiminnan ja tavoitteiden yhteensovittamisesta koko yhteistyöaluetta ja hyvinvointialueiden toimintaa tukevaksi kokonaisuudeksi;

3) menettelytavoista, joilla ohjataan hyvinvointialueen tehtäviin kuuluvaa tutkimusta sekä tutkimuksen tulosten hyödyntämistä yhteistyöalueen hyvinvointialueiden toimintaan;

4) keinoista, joilla luodaan edellytykset yhteistyöalueen hyvinvointialueiden ja yhteistyöalueella koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa harjoittavien tahojen yhteistyölle sekä yhteiselle osaamistarpeiden arvioinnille ja ennakoinnille.

Yhteistyösopimuksessa on lisäksi sovitettava yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen tehtävistä yhteistyöalueen hyvinvointialueiden välisen työnjaon koordinaatiossa, ohjauksessa ja neuvonnassa 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tehtävissä.

Pohjois-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden tulee sopia yhteistyöstä saamenkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämisessä ottaen huomioon järjestämislain 33 §:ssä tarkoitettu Lapin hyvinvointialueen valtakunnallinen kehittämistehtävä sekä sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (1411/2001) 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut tehtävät.

Kaksikielisten hyvinvointialueiden tulee sopia yhteistyöstä ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kehittämisessä ottaen huomioon järjestämislain 33 §:ssä tarkoitettu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valtakunnallinen kehittämistehtävä sekä sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua ruotsinkielisen sosiaalialan osaamiskeskuksen tehtävät.

4 §

Yhteistyö sähköisissä palveluissa ja tietojärjestelmissä

Sen lisäksi, mitä järjestämislain 36 §:n 3 momentin 9 kohdassa säädetään, yhteistyösopimuksessa on sovitettava niistä sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisistä palveluista sekä asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä käytettävistä tietojärjestelmistä, joiden kehittämisessä ja käytössä tehdään yhteistyötä. Yhteistyösopimuksessa on lisäksi sovitettava julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 5 §:n mukaisen tiedonhallintamallin sekä mainitun lain 12–17 §:ssä tarkoitettujen tietoturvaluustoimenpiteiden yhteensovittamisesta.

5 §

Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen toiminnan järjestäminen

Yhteistyösopimuksessa on sovitettava sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisen ja valmiuden osalta:

1) hyvinvointialueiden yhtenäisestä valmiussuunnittelusta yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän ohjaamana;

2) hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon resurssien käyttämisestä, ohjauksesta ja johtamisesta yhden hyvinvointialueen voimavarat ylittävissä häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa;

3) yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiutta ja varautumista ohjaavan ryhmän perustamisesta ja toiminnasta;

4) järjestämislain 51 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen rakenteista ja toimintatavoista siten, että valmiuskeskukset toimivat valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla ja voivat tarvittaessa tukea tai korvata muiden yhteistyöalueiden valmiuskeskusten tehtäviä.

Hyvinvointialueiden valmiussuunnittelusta ja valmiussuunnitelmien sisällöstä säädetään hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin annetussa valtioneuvoston asetuksessa (308/2023).

Kaikki yhteistyöalueen hyvinvointialueet osallistuvat valmiuskeskuksen ohjaukseen yhteistyösopimuksessa sovittavalla tavalla.

Yhteistyösopimus valmistellaan tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien osalta yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa siten, että yhteistyösopimukset perustuvat valtakunnallisesti yhtenäisiin periaatteisiin ja muodostavat valtakunnallisesti yhtenäisen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen kokonaisuuden.

6 §

Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tehtävät

Edellä 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:n 2 momentissa yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle hyvinvointialueella osoitetut tehtävät hoitaa Etelä-Suomen yhteistyöalueella Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä yhdessä siten, että HUS-yhtymä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 5 ja 7 §:n perusteella järjestämisvastuullaan olevaan terveydenhuoltoon kuuluvista tehtävistä.

7 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2023.

Helsingissä 2.3.2023

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen

Hallitusneuvos Erkki Papunen

Stáhtaráđi ása hus

bu resbirgenguovlluid ovttasbargosoahpamuša sisdoalus ja válm mastallamis

Stáhtaráđi mearrádusa mielde mearriduvvo sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahusa ordnemis addojuvvon lága (612/2021) 36 § 5 momeantta ja 37 § 5 momeantta vuodul:

1 §

Bu resbirgenguovlluid ovttasbargosoahpamuša ráhkadeapmi ja ollahuhttin

Dasa lassin, maid sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahusa ordnemis addojuvvon lágain (612/2021), maŋŋel ordnenláhka, ja dán ása husas mearriduvvo bu resbirgenguovlluid ovttasbargosoahpamušas, ovttasbargosoahpamuša ráhkadettiin galgá váldojuvvot vuhtii, mii das mearriduvvo:

- 1) dearvvašvuoda fuolahánlágas (1326/2010);
- 2) sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahusa sihke gádjundoaimma ordnemis Uusimaas addojuvvon lágas (615/2021);
- 3) sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahusa ja gádjundoaimma ođastusa ollahuhttimis ja dan láhkaásaheami fápmuibidjamis addojuvvon lágas (616/2021).

Dárbu nuppástuhttit bu resbirgenguovlluid ovttasbargosoahpamuša galgá árvvoštallojuvvo anjke, juos sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahusa riikkaviidosas ulbmilat rievdaduvvojit.

Dohkkehuvvon ovttasbargosoahpamuš galgá doaimmahuvvot sosiála- ja dearvvašvuotaministerijai mánu siste dan fápmuiboahpmis.

2 §

Hárve dárbbášlaš dehe earenoamáš gáibideaddji sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahus

Ordnenlága 36 § 3 momeantta 6 čuoggás dárkkuhuvvon hárve dárbbášlaš dehe earenoamáš gáibideaddji sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahusa barggut ja bálvalusat, main ovttasbargosoahpamušas galget sohppojuvvo, leat anjke:

- 1) eanet gáibideaddji mánáidsuodjalusa ja eará mánáid, nuoraid dehe bearrašiid gáibideaddjimus bálvalusaide gullelaš vuogálaš sosiálafuolahusa sihkkarastin;
- 2) eanet gáibideaddji mánggaámmátlaš máhtu ja ovttasbarggu eaktudan lápmásiid bálvalusat;
- 3) mielladearvvašvuoh talága (1116/1990) 19 §:s dárkkuhuvvon rihkkosis sivahuvvon ja 22 § 3 momeanttas dárkkuhuvvon ránggáštussii dubmekeahtá guđđojuvvon bázahallan olbmo sierafuolahus su dáhtus fuolakeahtá;
- 4) earenoamáš gáibideaddji orrunbálvalusaid gáibidan áššedovdidoarjaga ja máhtu sihkkarastin.

Universitehtalaš buohceveiesu bajásdoalli bu resbirgenguovllus lea ovddasvástádus ovttasbargosoahpamuša válm mastallama ja ollahuhttima koordinašuvnnas 1 momeanttas dárkkuhuvvon áššiin.

3 §

Skuvlen-, dutkan-, ovdánahttin- ja innovašuvdnadoaimma oktiiheiveheapmi

Dasa lassin, mii ordnenlága 36 § 3 momeantta 7 čuoggás mearriduvvo, ovttasbargosoahpamušas galgá dárkkuhuvvon strategalaš plána namuhuvvon čuoggás ja dan ollahuhttima oassin sohppojuvvot:

1) ovttasbargoguvolluid buresbirgenguovlluid skuvlen-, dutkan-, ovdánahttin- ja innovašuvdnadoaimma ja dan ollahuhttinráhkadusaid ulbmiliid oktiiheiveheamis, ovttasbarggus ja bargujuogus doaimma sisdoalus ja dan ollahuhttinráhkadusain sihke doaimma oktiiheiveheamis, mii doarju oba ovttasbargoguvollu ollisvuotán, vuhtii válddedettiin sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahusa riikkaviidosaš ulbmiliid;

2) ovttasbargoguvolluin doaibmi sosiálasuorggi máhttoquovddášdoaimmas addojuvvon lágas (1230/2001) dárkkuhuvvon sosiálasuorggi máhttoquovddášiid doaimma ja ulbmiliid oktiiheiveheamis ollisvuotán, mii doarju oba ovttasbargoguvollu ja buresbirgenguovllu;

3) meannudanvugiin, maiguin stivrejuvvo buresbirgenguovllu barggud dutkamuša sihke dutkanbohtosiiguin ávkkástallama ovttasbargoguvollu buresbirgenguovllu doibmii;

4) vugiin, maiguin duddjojuvvojit eavttut ovttasbargoguvollu buresbirgenguovlluid ja ovttasbargoguvollus skuvlen-, dutkan-, ovdánahttin- ja innovašuvdnadoaimma bargi beliiguin ovttasbargui sihke oktasaš máhttin dárbbuid árvvoštallamii ja noahkumii.

Ovttasbargosoahpamušas galgá dasa lassin sohppojuvvot universitehtalaš buohcevesiu bajásdoalli buresbirgenguovllu bargguin ovttasbargoguvollu buresbirgenguovlluid gaskavuoda bargujuogu koordinašuvnnas, stivremis ja neavvumis 1 momeantta 1 ja 3 čuoggáin dárkkuhuvvon bargguin.

Davvi-Suoma ovttasbargoguvollu buresbirgenguovllut galget soahpat ovttasbarggus sáme-gielalaš sosiála- ja dearvvašvuota-fuolahusa bálvalusaid ovdánahttimis vuhtii válddedettiin ordnenlága 33 §:s dárkkuhuvvon Sámi (Lappi) buresbirgenguovllu riikkaviidosaš ovdánahttinbargu sihke sosiálasuorggi máhttoquovddášdoaimmas addojuvvon stáhtarádi ášahusa (1411/2001) 4 § 1 momeantta 2 čuoggás dárkkuhuvvon barggut.

Guovttegielalaš buresbirgenguovllut galget soahpat ovttasbarggus ruotagielaš sosiála- ja dearvvašvuota-fuolahusa bálvalusaid ovdánahttimis vuhtii válddedettiin ordnenlága 33 §:s dárkkuhuvvon Oarje-Uusimaa buresbirgenguovllu riikkaviidosaš ovdánahttinbargu sihke sosiálasuorggi máhttoquovddášdoaimmas addojuvvon stáhtarádi ášahusa 1 § 2 momeanttas dárkkuhuvvon ruotagielaš sosiálasuorggi máhttoquovddáša barggut.

4 §

Ovttasbargu elektrovnnalaš bálvalusain ja diehtovuogádagain

Dasa lassin, mii ordnenlága 36 § 3 momeantta 9 čuoggás mearriduvvo, ovttasbargosoahpamušas galgá sohppojuvvot dain sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahusa elektrovnnalaš bálvalusain sihke diehtovuogádagain, mat adnojuvvojit áššehas- ja buohcciiddieduid giedahallamis, ja maid ovdánahttimis ja geavahasas ovttasbargujuvvo. Ovttasbargosoahpamušas galgá dasa lassin sohppojuvvot almmolaš hálddahas addojuvvon lága (906/2019) 5 § oktiiheiveheamis diehtohálddahanmálla sihke namuhuvvon lága 12 – 17 §:s dárkkuhuvvon diehtodorvolašvuoda doaimbajuid mielde.

5 §

Headuštusdiliide ja spiehkastatdiliide ovddaldastin sihke sosiála- ja dearvvašvuohtafulahusa válmmasvuohtaguovddáža doaimma ordnen

Ovttasbargosoahpamuša galgá sohppojuvvot sosiála- ja dearvvašvuođa fuolahusa ovddaldastima ja válmmasvuođa oasil:

1) buresbirgenguovlluid oktilis válmmasvuohtaplánemis universitehtalaš buohcevesiesu bajásdoalli buresbirgenguovllu ja HUS-ovttastumi stivrema mielde;

2) buresbirgenguovlluid sosiála ja dearvvašvuođa fuolahusa resurssaid geavaheamis, stivremis ja jodiheamis ovttas buresbirgenguovllu návccaid badjelmanni headuštusdiliin dehe spiehkastatdiliin;

3) ovttasbargoguovllu sosiála- ja dearvvašvuođa fuolahusa válmmasvuođa ja ovddaldastima stivrejeaddji joavkku vuodđudeamis ja doaimmas;

4) ordnenlága 51 §:s dárkkuhuvvon sosiála- ja dearvvašvuođa fuolahusa válmmasvuohtaguovddáža ráhkadusain ja doaibmavugiin dađi lági mielde, ahte válmmasvuohtaguovddážat doibmet riikkaviidosáččat oktilis vuogi mielde ja sáhttet dárbbu mielde doarjut dehe buhttet eará ovttasbargoguovlluid válmmasvuohtaguovddážiid bargguid.

Buresbirgenguovlluid válmmasvuođa plánemis ja válmmasvuohtaplánaid sisdoalus mearriduvvo buresbirgenguovlluid ovddaldastimis sosiála- ja dearvvašvuođa fuolahusa headuštusdiliide addojuvvon stáhtaráđi ásaahas (308/2023).

Visot ovttasbargoguovllu buresbirgenguovllut servet válmmasvuohtaguovddáža stivremii dađi lági mielde go ovttasbargosoahpamušas sohppojuvvo.

Ovttasbargosoahpamuš válmmastallojuvvo dán paragrafas dárkkuhuvvon paragrafaid bargguid oasil ovttasráđiid sosiála- ja dearvvašvuohtaministerijain dađi lági mielde, ahte ovttasbargosoahpamušat vuodđuduvvet riikkaviidosáččat oktilis prinsihpaide ja ráhkadit riikkaviidosáččat oktilis sosiála- ja dearvvašvuođa fuolahusa válmmasvuođa ja ovddaldastima ollisvuođa.

6 §

Helssega gávpoga ja HUS-ovttastumi barggut

Ovddabealde 2 § 2 momaantas ja 3 § 2 momaantas universitehtalaš buohcevievu bajásdoalli buresbirgenguvlui čujuhuvvon bargguid dikšot Lulli-Suoma ovttasbargoguovllus Helssega gávpot ja HUS-ovttastumi ovttas dádi lági mielde, ahte HUS-ovttastumi ovddasvástádus lea sosiála- ja dearvvašvuoda fuolahusa sihke gádjundoaimma ordnemis Uusimaas addojuvvon lága 5 § ja 7 § vuodul ordnenovddasvástádusas mielde dearvvašvuoda fuolahusa gullelaš bargguin.

7 §

Fápmuiboahhtin

Dát ásašus boahhtá fápmui suoidnemánu 1 beaivve 2023.

Helssegis 2.3.2023

Sosiála- ja dearvvašvuodaministar Hanna Sarkkinen

Ráddehusráddi Erkki Papunen